

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ”
(для магістрів спеціальності “Фізичне виховання”)

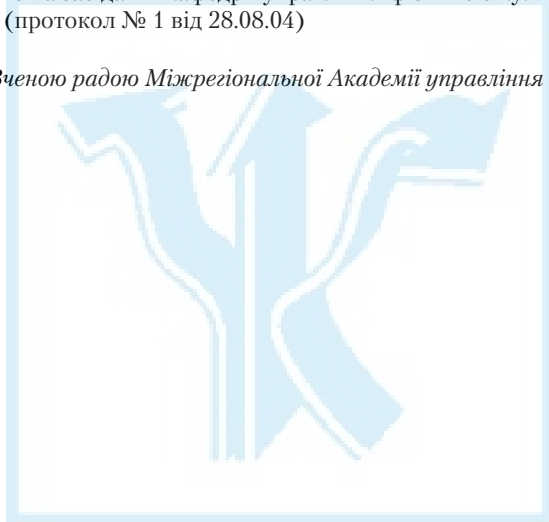
МАУП

Київ 2006

Підготовлено доцентом кафедри управління фізичною культурою та спортом *І. В. Пущиною*

Затверджено на засіданні кафедри управління фізичною культурою та спортом (протокол № 1 від 28.08.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Пущина І. В. Навчальна програма дисципліни “Методика викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах” (для магістрів спеціальності “Фізичне виховання”). — К.: МАУП, 2006. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах”, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасне реформування системи вищої школи в Україні та численні перемини, що відбуваються в галузі фізичного виховання та спорту виразно окреслюють проблему підготовки професійних кадрів.

Курс “Методика викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах” є обов’язковим у програмі навчання студентів спеціальності “Фізичне виховання” за освітньо-кваліфікаційним рівнем: “магістр”.

Лекційний курс розкриває питання розробки і реалізації уявлень про особливості роботи викладача, формування його основних функцій, розробку психолого-педагогічних основ оптимізації навчально-виховного процесу факультету фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

Мета вивчення дисципліни – розробити і реалізувати уявлення про вищу школу України, розглянути особливості роботи викладача факультету фізичного виховання у вищих навчальних закладах, дати характеристику особливостей роботи викладача фізичного виховання у вищих навчальних закладах, ознайомити з навчальними планами спеціальностей факультету фізичного виховання, із правами та обов’язками викладачів вищих навчальних закладів, дати уявлення про зміст та організацію професійно-педагогічної освіти у вищих навчальних закладах.

На семінарських заняттях студенти закріплюють теоретичні положення тем курсу, вирішують практичні завдання, проблемні ситуації, пов’язані з методикою викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах, особливостями занять на факультеті фізичного виховання, розглядають питання, винесені на самостійне опрацювання, беруть участь в обговоренні рефератів і фіксованих виступів.

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен *знати:*

- законодавчу базу вищої школи в Україні;
- особливості роботи викладача факультету фізичного виховання у вищих навчальних закладах;
- зміст освітньо-професійної програми з спеціальностей фізичного виховання;
- зміст освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівців фізичної культури та спорту;
- форми організації навчального процесу у вищих навчальних закладах;

- структуру вищого закладу освіти;
- права та обов'язки викладачів вищих навчальних закладів;

уміти:

- проводити лекційні та практичні заняття з різних дисциплін факультету фізичного виховання зі студентами різних курсів;
- працювати з документами планування (навчальний план, навчальна програма, робоча програма та ін.);
- розробити робочу програму зі спортивної дисципліни факультету фізичного виховання.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

**“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ”**

№ пор.	Назва теми
1	Сучасна вища освіта в Україні
2	Державні стандарти вищої освіти
3	Сучасний вищий навчальний заклад
4	Документи планування у вищих навчальних закладах
5	Поняття “метод” і “методика”
6	Початкове навчання спортивних дисциплін
7	Методика викладання ігрових видів спорту
8	Методика викладання циклічних видів спорту
9	Методика викладання складнокоординаційних видів спорту

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

**“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН
У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ”**

Тема 1. Сучасна вища освіта в Україні

Закон України про вищу освіту. Регулювання суспільних відносин у галузі навчання, виховання, професійної підготовки громадян України. Правові, організаційні, фінансові та інші засади функціонування системи вищої освіти. Структура вищої освіти в Україні.

Література [1–9]

Тема 2. Державні стандарти вищої освіти

Галузеві стандарти вищої освіти: освітньо-кваліфікаційні характеристики випускників факультетів фізичного виховання вищих навчальних закладів; освітньо-професійні програми підготовки фахівців фізичного виховання та спорту; засоби діагностики якості знань студентів факультету фізичного виховання.

Література [10–18]

Тема 3. Сучасний вищий навчальний заклад

Стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів: перелік спеціалізацій за спеціальностями; варіативні частини освітньо-кваліфікаційних характеристик випускників факультету фізичного виховання; варіативні частини освітньо-професійних програм підготовки фахівців фізичного виховання та спорту; варіативні частини засобів діагностики якості знань студентів факультету фізичного виховання; навчальні плани; програми навчальних дисциплін. Структура вищого навчального закладу.

Література [10–18]

Тема 4. Документи планування у вищих навчальних закладах

Документи планування: навчальний план, навчальний робочий план, навчальна програма, робоча програма, план-конспект заняття. Місце спортивних дисциплін у змісті навчальних планів різних спеціальностей факультету фізичного виховання. Основні спортивні дисципліни.

Література [10–18]

Тема 5. Поняття “метод” і “методика”

Поняття “метод”, “методичний прийом”, їх види. Методика та фактори, що її визначають.

Література [8]

Тема 6. Початкове навчання спортивних дисциплін

Методика початкового навчання різних видів спорту. Особливості початкового навчання у дорослому віці. Організація спортивних клубів ВНЗ.

Література [8; 27]

Тема 7. Методика викладання ігрових видів спорту

Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту у ВНЗ. Організація внутрішніх вузівських змагань. Суддівство.

Література [22–24]

Тема 8. Методика викладання циклічних видів спорту

Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у ВНЗ. Організація та проведення змагань серед студентів. Організація суддівства за видами спорту. Система внутрішніх змагань.

Література [19–21]

Тема 9. Методика викладання складнокоординаційних видів спорту

Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту у ВНЗ. Система змагань студентів. Суддівство.

Література [25–27]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Місце фізичної культури в загальній культурі людства.
2. Основні завдання в суспільстві фізичної культури.
3. Основні документи, що регулюють діяльність у галузі фізичної культури і спорту України.
4. Визначальні принципи Закону України “Про фізичну культуру і спорт”.
5. Які органи несуть відповідальність за розроблення та впровадження державних програм розвитку фізичної культури і спорту?

6. Як здійснюється фінансування розвитку фізичної культури і спорту в Україні?
7. Що таке науково-інформаційне забезпечення галузі фізичної культури і спорту?
8. Фахові спеціальності за напрямом фізичної культури і спорту.
9. Фахівців яких освітньо-кваліфікаційних рівнів готують вищі заклади освіти фізкультурного профілю?
10. На яких посадах можуть працювати фахівці з фізичного виховання?
11. Основне призначення фахівця з фізичного виховання.
12. Які є рівні акредитації вищих навчальних закладів, і як здійснюється державна атестація?
13. Що таке система ступеневої освіти?
14. Види діяльності, які здійснюють вищі навчальні заклади освіти.
15. Що таке освітньо-кваліфікаційна характеристика?
16. Охарактеризуйте основні форми навчання у вищому навчальному закладі.
17. Чим визначається зміст вищої освіти?
18. Чим характеризується самостійна робота студента?
19. Техніка написання статті та підготовки наукової доповіді.
20. Взаємозобов'язання вищого навчального закладу та викладача.
21. Права та обов'язки викладача вищого навчального закладу.
22. Форми стимулювання та покарання, що застосовуються до викладачів.
23. Які контрольні заходи передбачає вища школа?
24. Чим відрізняються спеціалізації і спеціальності напрямом “Фізичне виховання і спорт”? Назвіть, які Вам відомі.
25. Що таке навчальний процес у вищій школі? Особливості його організації.
26. Що таке навчальна та робоча навчальна програми? Їх структурні складові.
27. Що таке навчальний та робочий навчальний план?
28. Що таке нормативні та вибіркові навчальні дисципліни?
29. Лекція. Вимоги до лектора вищого навчального закладу.
30. Лабораторне заняття. Етапи підготовки і проведення лабораторного заняття.
31. Практичне заняття. Особливості підготовки та проведення практичного заняття.

32. Семінарське заняття. Підготовка і проведення семінарського заняття.
33. Контрольні заходи, що застосовуються в організації навчального процесу вищих навчальних закладів.
34. Навчальний час студента. Вільне відвідування.
35. Чим визначається робочий час викладача вищого закладу освіти? Обсяг навчальної роботи викладача.
36. Що включає науково-методичне забезпечення навчального процесу?
37. Нормативно-правова база організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.
38. Розкрити структуру вищого закладу освіти.
39. Розкрити поняття “метод”, “методичний прийом”. Їх види.
40. Розкрити поняття “методика” і чинники, що її визначають.
41. Спільні та відмітні риси методики початкового навчання з різних видів спорту.
42. Особливості початкового навчання спортивних дисциплін у дорослому віці.
43. Визначити місце спортивних дисциплін у навчальних планах на пряму “Фізичне виховання і спорт”.
44. Особливості організації та проведення занять з ігрових видів спорту у вищих навчальних закладах.
45. Організація внутрішніх вузівських змагань з ігрових видів спорту. Суддівство.
46. Методика викладання волейболу.
47. Методика викладання гандболу.
48. Методика викладання баскетболу.
49. Методика викладання футболу.
50. Методика викладання тенісу.
51. Особливості організації та проведення занять з циклічних видів спорту у вищих навчальних закладах.
52. Організація внутрішніх вузівських змагань з циклічних видів спорту. Суддівство.
53. Методика викладання плавання.
54. Методика викладання легкої атлетики.
55. Методика викладання спортивного орієнтування.
56. Методика викладання спортивного туризму.

57. Особливості організації та проведення занять зі складнокоординаційних видів спорту у вищих навчальних закладах.
58. Організація внутрішніх вузівських змагань зі складнокоординаційних видів спорту. Суддівство.
59. Методика викладання гімнастики.
60. Методика викладання атлетизму.
61. Методика викладання аеробіки.
62. Методика викладання самозахисту.
63. Особливості проведення лекцій зі спортивних дисциплін.
64. Особливості проведення практичних занять зі спортивних дисциплін.
65. Особливості проведення контрольних заходів зі спортивних дисциплін.
66. Техніка безпеки під час проведення занять зі спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах.
67. Педагогічний аналіз занять зі спортивних дисциплін.
68. Організація спортивних клубів у вищих навчальних закладах.
69. Документи звітності викладачів вищих навчальних закладів.
70. Особливості проведення спартакіади у вищому навчальному закладі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”.
2. Олійник М. О., Скрипник А. П. Правові основи організації та управління фізичною культурою, спортом і туризмом в Україні. — 3-тє вид., переробл. і допов. — Харків: ХаДОФК, 2000. — 292 с.
3. Цільова комплексна програма “Фізичне здоров’я нації”. — К., 1998. — 48 с.
4. Герцик М. С., Вацєба О. М. Вступ до спеціальностей галузі “Фізичне виховання, спорт”: Навч. посіб. — Львів: Укр. технології, 2002. — 232 с.
5. Осінчук В. Г., Попеску І. К. Визначення основних спортивних термінів фізичної культури і спорту. — К.: ІСДО, 1995. — 200 с.
6. Основні поняття і терміни оздоровчої фізичної культури та реабілітації / О. Д. Дубогай, А. М. Ткачук, С. Д. Костікова, А. О. Єфімов. — Луцьк: Надстир’я, 1998. — 100 с.

7. *Пуцина І. В., Зайцева В. М.* Сучасна українська спортивна термінологія: Навч. посіб. — 2-ге вид., доопрацьоване й розширене. — К.: МАУП, 2004 — 97 с.
8. *Платонов В. Н., Гуськов С. И.* Олимпийский спорт: В 2 кн. — К.: Олімп. лит., 1994.
9. *Державна* програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. — К., 1994. — 34 с.
10. *Державні* тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України — К., 1996. — 31 с.
11. Закон України “Про освіту” від 26 червня 1991 р.
12. Закон України “Про внесення змін до Закону Української РСР “Про освіту”. — 1996. — 25 квітня.
13. Закон України “Про фізичну культуру і спорт”. — К., 1994. — 22 с.
14. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” (від 18 червня 1999 р.) // *Голос України*. — 1999. — 17 лип.
15. Закон Української РСР “Про громадські об’єднання”. — К., 1991.
16. *Концептуальні* засади подальшого розвитку фізичної культури і спорту в Україні // *Наука в олімпійському спорті*. — 1998. — № 1. — С. 5–12.
17. *Концепція* кадрового забезпечення галузі “Фізичне виховання і спорт”. — К.: КГИФК, 1992. — 18 с.
18. *Концепція* фізичного виховання в системі освіти України // *Фізичне виховання в школі*. — 1998. — № 2. — С. 2–7.
19. *Жданова О. М.* Управління фізичною культурою: Навч. посіб. для фізк. вузів. — Львів, 1996. — 127 с.
20. *Тончар І.Л.* Плавание. Теория и методика преподавания. — Минск: Рассвет. — 1988. — 215 с.
21. *Курилова В. И.* Туризм. — М.: Просвещение. — 1988. — 117 с.
22. *Легкая* атлетика. Учебник для ин-тов физ. культуры / Под ред. Н. Г. Озолина. — М.: Просвещение, 1985. — 345 с.
23. *Спортивная* метрология: Учебник для ин-тов физ. культуры / Под ред. М. В. Зациорского. — М.: ФиС, 1982. — 278 с.
24. *Спортивные* игры / Под ред. В. Д. Ковалева. — М.: Просвещение, 1988. — 102 с.
25. *Биомеханика* / Под ред. Д. Д. Доленко. — М.: Просвещение, 1975. — 155 с.

26. *Теория* и методика физического воспитания / Под ред. Б. А. Ашмарина — М.: Просвещение, 1979. — 389 с.
27. *Ермолаев Ю. А.* Возрастная физиология: Учеб. пособие для ин-тов физ. культуры. — М.: ФиС, 1982. — 243 с.
28. *Ильин Е. П.* Психология физического воспитания. — М.: Просвещение, 1987. — 116 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Методика викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методика викладання спортивних дисциплін у вищих навчальних закладах”	5
Питання для самоконтролю.....	6
Список літератури.....	9

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Г. В. Макуха*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2495

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39; вул. Фрометівська, 2; МАУП